

TÜRKİYE ELEKTRİK KURUMU KANUNU

Kanun No: 1312

Kabul Tarihi: 15/7/1970

BÖLÜM - I Genel Hükümler

Hukuki Bünye

Madde 1— Bu kanunla, Türkiye Elektrik Kurumu adında, tüzel kişiliğe sahip faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü kurulmuştur. Teşekkül, bu kanunla 440 sayılı Kanuna ve sözü geçen kanunlar hükümleri saklı olmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir. Merkezi Ankara'dadır, ilgili olduğu Bakanlık Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır.

TARİFLER

Madde 2— Bu kanunda geçen :

- "Teşekkül" deyimi Türkiye Elektrik Kurumunu, Kısaltılmış adı (TEK),
- "Müessese" deyimi Türkiye Elektrik Kurumuna bağlı ve tüzel kişiliğe sahip işletme veya işletmeler grubunu,
- "Teşekkül işletmesi" deyimi Türkiye Elektrik Kurumu tüzel kişiliğine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- "Müessese işletmesi" deyimi müesseseler tüzel kişiliklerine izafeten çalışan elektrik üretim, iletim, dağıtım ve satış ünitelerini,
- "İştirak" deyimi sermayesinin yansından fazlası genel ve katma bütçeli idarelerle İktisadi Devlet Teşekkülleri dışındaki ortaklara ait ve özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklıklardaki TEK'in payını,
- "Bakanlık" deyimi 1 inci madde uyarınca Türkiye Elektrik Kurumunun ilgili olduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
- "Enterkonnekte" deyimi memleketin tamamının veya bir kısmının yük merkezlerini ve elektrik üretim santral veya santrallerini bağlayan yüksek gerilim sistemini,

- "Otoprodüktör" deyimi kendi faaliyet konusunun elektrik ihtiyaçlarını karşılamak için üretim tesisleri kurup elektrik üreten gerçek ve tüzel kişileri,
- "Köy" deyimi, Köy Kanununun uygulandığı yerleri,
- "Tesis" deyimi;

1. Elektrik üretim, iletim ve dağıtımını maksadıyla kurulan taşınır ve taşınmaz malların tümünü veya bir kısmını,
2. Elektrik üretim, iletim ve dağıtımını ile ilgili her türlü makina, cihaz ve malzeme yapan fabrika veya atelyeleri, İfade eder.

BÖLÜM - II

Faaliyet Konulan ve Amaç

Faaliyet Konulan

Madde 3— TEK'in faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir.

Bu kanunda yazılı istisnalar dışında tekeli altında olmak üzere yurdun ihtiyacı bulunan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretini yapmak. Bu amaçla,

- 30/9/1960 tarih ve 91 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye'nin genel elektriklenme plan ve programlarını hazırlamak,
- Elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticareti için (su kaynaklarından elektrik üretimi konusunda etüt, planlama ve inşaat projesi hazırlama ve bu projelerin inşası hariç) gereken her türlü etüt ve projeler ile inşaat ve tesisleri yapmak, yaptırmak, istatistik bilgilerini toplamak,
- Tesisler işletmek ve bunların kurulması ve işletmesiyle ilgili her türlü maddeleri tedarik etmek,
- Sadece kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makinaları bulundurmak, bu maksatla kurulmuş tesis ve makinaların artık kapasitelerini değerlendirmek,

e) Köy elektrikleştirilmesi özel bir teşkilat kurmak suretiyle yapmak ve köy elektrikleştirme fonunu yönetmek,

f) Tesislerin kurulması ve işletilmesi için lüzumlu elektrik makina cihaz ve malzemesi üzerinde etüd ve araştırma yapmak ve özel ve diğer Devlet teşekküllerinin imkanlarını gözönüne almak suretiyle, lüzumu halinde bunları memleket içinde imal etmek,

g) Kendi ihtiyacı için her türlü aynı haklar dahil gayrimenkul mallara tasarruf etmek,

h) Yukardaki faaliyetlerle ilgili olmak üzere iştişlerde bulunmak.

Köy Elektrikleştirilmesi İşleri

Madde 4- Köy elektrikleştirilmesi aşağıdaki kaynaklardan sağlanan ve ayrı bir hesapta tutulan köy elektrikleştirme fonu ile karşılanır.

a) Devletçe her yıl köy elektrikleştirilmesi için ayrılıp TEK'e verilecek ödenekler,

b) Köylerin elektrik tesislerine ait ilk keşif bedeli tutarının en az % 25 oranında peşinen ödeyecekleri paralar,

c) Elektrik tesis maliyetlerinin bakiyeleri için tarife yolu ile köylerden 30 senede faizsiz geri alınacak meblağlar.

d) Köy elektrikleştirilmesi amacı ile temin edilen krediler ve yapılan hibeler.

Bu fon, köy veya köyler grubuna elektrik verebilmek için kurulmuş veya kurulacak iletim şebekesi üzerindeki ayırım noktasından sonraki tesislerde kullanılır.

Bu fondan yapılacak tahsisler, fonun yürütülmesi, muhasebesi ve kontrolü teşekkülün ilgili olduğu Bakanlık, Maliye, İçişleri ve Köy İşleri Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilir.

TEK'in İmkanları ile Yapılan Köy Elektrik İşleri

Madde 5- TEK ekonomik gelişmesi bakımından kârlılık mülâhaza ettiği köylerde elektrikleştirmeyi kendi mali imkanlarıyla yapar. Bu gibi köylerde köy elektrikleştirilmesine ait fondan hiçbir ayırım yapılmaz.

Köy Elektrikleştirilmesi Proje Masraflarının Karşılanması

Madde 6— Köy elektrikleştirilmesi işlerine ait etüd, plan ve projeler hususunda yapılacak bütün masrafları karşılamak üzere, Devlet bütçesinden ayrılan madde 4-(a)'daki ödeneğin % 7'si nispetinde bir ödenek TEK tarafından münhasıran etüd ve proje işlerine sarfedilir. Ve bu masraflar köy elektrik tesislerinin maliyetine intikâl ettirilmez.

Köy Elektrikleştirilmesi İşleri Tüzüğü

Madde 7- Köy Elektrikleştirilmesi işlerinde, Bakanlık-

lararası ilişkiler ve koordinasyon; mevcut tesislerin genişletilmesi, köylerde abonelere uygulanacak tarife esasları ve köy elektrikleştirilmesini ilgilendiren diğer hususlar ve öncelikler bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en çok 1 yıl içinde İçişleri, Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Köy İşleri Bakanlıklarınca müştereken hazırlanarak yürürlüğe konulacak bir tüzük ile düzenlenir

Madde 8— Köy elektrik tesislerinin proje ve inşaatı, Genel şartnamelerine uygun olarak (TEK) tarafından yapılır.

4 üncü madde uyarınca finanse edilen köy elektrik tesisleri köy idaresi tarafından işletilir ve teknik denetimi (TEK) tarafından yapılır.

BÖLÜM-IU

Mali Hükümler

Sermaye

Madde 9- TEK'in kuruluş sermayesi 20 milyar liradır. Sermayenin tamamı Devlete aittir.

Bu sermaye aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır:

a) Bu kanunun geçici 1 ve 2 nci maddeleri gereğince teşekküle devredilen net sermaye,

b) Genel bütçeden sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler,

c) Yıllık kârlardan bu kanunun 6 ve 10 uncu maddeleri ve diğer kanunlar uyarınca ayırımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler,

d) 30 uncu madde gereğince devredilecek tesislerin maliyet bedelleri.

Kârın Dağıtımı ve Yedek Akçeler

Madde 10- Yıllık kârdan ödenmiş sermayenin % 20' sine ulaşıncaya kadar % 5 genel ve yedek akçe ve 440 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi gereğince ikramiye payı ayrıldıktan sonra kalanın % 10'u sermayenin nominal % 10 una varıncaya kadar olağanüstü yedek akçe olarak ayrılır. Müesseseler kârlarından da yukardaki şekilde ayırımlar yapılır. Yukardaki ayırımlar yapıldıktan sonra kalan kâr müesseselerde teşekküle, teşekkülde ise gelir, ödenek ve gider kaydı suretiyle ödenmemiş sermayesine mahsup veya yıllık yatırım ve finansman programı gerektiği takdirde teşekküle ikraz edilebilir.

Bu işlemler, her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Bu işlemler için bilanço, kâr ve zarar hesaplarının yönetim kurulunca onaylanmış olması yeterlidir.

Bu işlemler ve diğer ödemelerle ilgili olarak, bilançoların Türkiye Büyük Millet Meclisince tasvip edilip Resmi Gazete'de yayınlanmasından sonra gerektiği takdirde düzeltme yapılır.

Hesap Dönemi

Madde 11 - TEK'in hesap dönemi takvim yılıdır.

Diğer Mali Konular

Madde 12 - a) İşletme bütçeleri, faaliyet raporları, fiyat ve tarifeler, yatırım ve finansman işleri, bilanço ve netice hesapları, 12/3/1964 tarihli 440 ve 441 sayılı kanunlara göre yürütülür. Yatırım ve finansman programlarında 30/9/1960 tarih ve 91 sayılı Kanun uygulanır.

b) Elektrik fiyat ve tarifeleri bütün işletme ve idare giderleri ile her türlü vergileri karşılandıktan sonra net sabit kıymetler üzerinden % 8'den az olmamak üzere bir gelir gözetmek suretiyle hazırlanır.

c) TEK'in yapacağı her türlü istikraza Maliye Bakanlığı kefalete yetkilidir.

BÖLÜM - IV Yönetim

Yönetme ve Temsil

Madde 13 - TEK, bu kanun ile diğer mevzuat hükümleri ve Yönetim Kurulu kararları uyarınca Genel Müdür tarafından yönetilir. Teşekkülü, idare ve kaza mercilerinde ve üçüncü şahıslara karşı genel müdür temsil eder. Genel Müdür, temsil yetkisini genel hükümlere göre devredebilir.

Yönetim Kurulu

Kuruluş

Madde 14 - TEK'in Yönetim Kurulu :

- Genel Müdürle teşekkülün genel müdür yardımcılarının ilgili Bakanca belirtilecek birisi,
- Maliye Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- Bakanlığın inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye, olmak üzere dört kişiden müteşekkildir. Yönetim Kurulunun başkanı genel müdürdür.

Kurul başkan ve üyelerinin nitelikleri hakkında 440 sayılı Kanun ve tüzüğü hükümleri uygulanır.

Genel müdür dahil, teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacaklarla, bakanlıkça inha edilecek üyenin, teşekkülün faaliyet konularıyla ilgili çeşitli ihtisas kollarının gerektirdiği bilgi ve tecrübeye sahip kimselerin bir kurulda toplanması esas ve ilkesine göre inhası, Maliye Bakanlığınca inha olunacak üyenin ise, teşekküle tahsis olunan sermayenin en verimli şekilde işletilmesini sağlayacak mali, iktisadi bilgi ve tecrübelerine sahip bulunması şarttır.

Genel müdürle teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak üye tayinlerindeki usule göre değiştirilebilirler.

Bunların dışında kalan üyelerin hizmet süreleri 3 yıl olup sürelerini dolduranlar tekrar atanabilirler. Niteliklerini yitirenler atanmalarındaki usule göre bu süre dolmadan da değiştirilirler. Bunların yerlerine getirilenler değiştirilen üyenin süresini tamamlarlar.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 15— TEK'in en yüksek seviyede yönetme ve karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- Kalkınma Planına ve yıllık programlarına uygun olarak Genel Müdürlükçe hazırlanacak uzun vadeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını karara bağlamak,
- Bakanlığın onaylamasına sunulacak tamamlama yatırımları hakkında teklifte bulunmak,
- İdame ve yenileme yatırımları hakkında karar vermek,
- Yatırım ve finansman programlarında yıl içinde yapılacak değişiklikleri incelemek, gerekli karardan alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,
- Teşekkül ve müesseselerinin işletme, bütçe ve kadrolarını aynen veya değiştirerek onaylamak, ihtiyaç halinde yıl içinde gerekli değişiklikleri yapmak,
- Teşekkül ve müesseselere ait bilançolarla netice hesaplarını tasvibederek ilgili mercilerin onayına sunmak, yıllık ve uzun vadeli çalışma programlarına uygun olarak faaliyet raporlarını düzenlemek,
- Bu kanun ve genel hükümlere göre ayrılması gerekli ihtiyat ve karşılık (Provizyon) miktarları ile kârın tahsis yerlerini tespit etmek ve teklifte bulunmak,
- Genel Müdürlük tarafından sunulacak 3 aylık faaliyet raporlarını ve burada teşekkül ve müesseselerinin o devreye ait mali vaziyetini gösteren mizan, cetvel, teşekkülle ilgili olarak düzenlenen diğer rapor, belge ve istatistik gibi verileri inceleyerek icabında Genel Müdürlüğe gerekli direktifleri vermek,
- Teşekkülün borçlanması için vaki olacak teklifleri inceleyerek borçlanma şartlarını ve limitini tespit edip Genel Müdürlüğe yetki vermek,
- Teşekküle bağlı müesseselerin kurulması hususunda karar vermek, statülerini tespit etmek ve gerekli hallerde değiştirmek,
- A) Müesseselerin yönetim komitelerince alınan kararlardan 440 sayılı Kanunla özel kanunlar ve tüzük hükümlerine göre Yönetim Kurulu kararını gerektiren konularla ilgili olanları inceleyerek karar vermek,
- B) 440 sayılı Kanun ve Tüzüğü uyarınca Yönetim Kurulu onayı alınması gerekmeyen konularla ilgili olarak müesseseler Yönetim Komitelerince alınmış kararlardan mev-

zuat ve Yönetim Kurulu prensip kararlarına uygun olmayanlar üzerinde Genel Müdürlükçe yapılacak teklifler dolayısıyla, inceleme yaparak gerekirse kararı, iptal etmek,

12. İştirakler yapılması, icabında devir veya tasfiyesi hususunda Bakanlık yoluyla Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

13. Teşekkül ve müesseselerin faaliyet konularına giren yeni teşebbüsler üzerinde incelemelerde bulunmak, kuruluş halindeki işletmelerin idare tarzlarını ve çalışma esaslarını tespit etmek, bütçe ve kadrolarını onaylamak, bunlarla ilgili yatırım faaliyetlerini izlemek; 440 sayılı Kanunda belirtilen amaca ulaşacak şekilde çalışma imkânını kaybeden ve çalışmalarını teşekkül veya müessesenin anafaaliyet konuları bakımından zorunlu olmayan işletmelerin kapatılmasına karar vermek elden çıkarılması gereken işletmeler hakkında Bakanlık yoluyla Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

14. Yurt içinde şube açmak ve kapamaya karar vermek ve bunların faaliyet sınırları ile yetki ve çalışma esaslarını tespit etmek,

15. 440 sayılı Kanunun 25 inci maddesi gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanacak Personel Yönetmeliğini inceleyerek Bakanlığın tasvibine sunmak teşekküle müessese ve işletmeler personelinin görev, sorumluluk ve yetki sınırlarını belirten çalışma esasları yönetmeliği ile diğer yönetmelikleri inceleyip onaylamak,

16. Teşekkül ve müesseselerin işleri icabı gayrimenkuller üzerinde aynı haklar tesisi, kaldırılması veya değiştirilmesi mahiyetindeki tasarruf hakkında karar vermek,

17. 440 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin 2 nci fıkrası saklı kalmak üzere teşekkülün ve müesseselerin mal ve hizmet fiyatlarını tespit etmek,

18. Teşekkülün ihtilafli işlerini teşekkül ve müesseseler için menfaat mülâhaza edildiği takdirde sulh ve tahkim yoluyla halletmek davadan vazgeçmek, davayı takip veya temyiz etmemek hususunda karar vermek,

19. Tahsili mümkün olmayan alacakların silinmesine karar vermek,

20. Teşekkül ve müesseselerin alım, satım ve ihale işlerinin tabii olacağı genel prensipleri ve çeşitli kademelerde kullanılabilecek yetki limitlerini tespit etmek,

21. Teşekkül genel giderlerinden teşekküle ve müesseselerin her birine düşen hisselerin dağıtım esaslarını tespit etmek,

22. Teşekkül ve müesseselerin ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili fuar ve sergilere iştirak etmek konularında karar vermek,

23. a) Teşekkül personelini atamak, gerektiğinde bu yetkiyi kısmen alt kademelere devretmek,

b) Müessese müdürleri ile yardımcılarını atamak ve müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacakları seçmek,

24. Teşekkül ve müesseselerin tüzel kişilikleri adına imza atmaya yetkili olanları genel müdürlüğün teklifi üzerine, tespit ve yetkinin derecesini tayin etmek,

25. 440 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde sözü geçen yasak ek görevler dışında kalan profesörlük, öğretmenlik görevlerinde çalışacaklarla ek görev olarak teşekkül iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakiplığında veya tasfiye memurluğunda bulunacaklar hakkında muvafakat veya karar vermek,

26. 440 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca teşekkül ve müesseseler personeline verilecek yıllık ve olağanüstü ikramiyeler hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak,

27. Bakanlar Kurulu karariyle atananların görevlerinden doğan hususlardan dolayı haklarında kanuni kovuşturma yapılması gerektiği hallerde durumu Bakanlığa intikal ettirmek,

28. Bu kanunla diğer kanun ve tüzükler tarafından verilmiş görevleri yapmak,

29. Bu maddede yazılı olanlar dışında Yönetim Kurulu kararına bağlanması kurulca uygun görülen konularla yönetmeliklerde Yönetim Kurulu kararı alınması belirtilen hususlar hakkında karar almak,

Yönetim Kurulu, bu maddenin 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 22 ve 25 inci bentlerinde yazılı hususlarda sorumluluğu kurula ait olmak şartıyla genel müdüre yetki vermeyi kararlaştırabilir. Genel Müdür de devralacağı bu yetkilerden gerekli gördüklerini sorumluluğu kendisine ait olmak şartıyla müessese müdürleriyle alt kademeye devredebilir.

Yönetim Kurulunda Sorumluluk

Madde 16 - Yönetim Kurulu başkan ve üyeleri, teşekküle verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları kârlılık ve verimlilik prensiplerine uygun olarak kullanma ve değerlendirmede gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksine davranışlardan sorumludurlar.

Genel Müdürün Atanması

Madde 17 - Genel Müdür, 440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu karariyle atanır.

Görev ve Yetkileri

Madde 18 - Genel Müdürün başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. Teşekkülü kanun ve tüzük hükümleriyle yönetim kurulu kararları dahilinde yönetmek,

2. Teşekkül amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygulanacak esaslar ve yapılacak işlemler hakkında doğrudan doğruya kendisine bağlı görevlilere direktif vermek ve bunlar tarafından getirilecek sorunlar üzerinde gerekli K-dbirleri almak, mevzuatın ilviriü mercilerin onayına ihtiyaç gösteren kararları bu mercilerin onayına sunmak,

3. Kalkınma planını ve teşekkülün gelişme imkânlarını gözönünde tutarak hazırlayacağı projeleri ilgili mercilere sunmak,

4. Teşekkül ve müesseselerinin uzun vadeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını kalkınma planı ile programlarına uygun olarak hazırlatıp yetkili mercilerin onayını sağlamak,

5. Teşekkül ve müesseselerine ait işletme ve bütçeyle kadroları, yıllık programdaki hedeflere uygun olarak ve gerektiğinde daha uzun devreler için hazırlatıp yönetim kuruluna sunmak,

6. Yatırım ve finansman programları ile işletme bütçelerinin uygulanma ve gerçekleştirilmelerini sağlamak ve faaliyet sonuçları hakkında ilgili mercilere bilgi vermek,

7. Teşekkül sermayesi ile diğer mali kaynaklarının amaca uygun olarak kullanılmasını sağlamak,

8. Teşekkül organizasyon planının ve personel politikasının hazırlanmasını, yetkili mercilerin onayından sonra uygulanmasını ve geliştirilmesini sağlamak,

9. Teşekkül topluluğu içinde işbirliğini ve çalışma ahengini sağlamak,

10. Genel Müdür bu yetkilerinden gerekli gördüklerini sorumluluğu kendisine ait olmak şartıyla alt kademelere devredebilir.

Sorumluluğu

Madde 19— Genel Müdür, bu sıfatı ile aldığı bütün karar ve icraatında gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksire davranışlarından sorumludur.

Genel Müdür Yardımcılarının Atanması

Madde 20- TEK'de, Genel Müdüre işlerinde yardım etmek üzere beş genel müdür yardımcısı bulunur. Bunlar 440 sayılı Kanunun 10 uncu" maddesi uyarınca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla atanırlar.

Görev ve Yetkileri

Madde 21 - Genel Müdür yardımcıları, genel müdürden aldıkları direktif ve yapılan iş bölümü esasları çerçevesinde görev yaparlar.

BÖLÜM-V

Koordinasyon

Koordinasyon Sağlanması

Madde 22- DSİ, 5 yıllık ve yıllık yatırım programlarını yaparken sudan elektrik üretimi ile ilgili olarak programına almak istediği projelerde TEK'in elektrik tesisleriyle ilgili taleplerini nazarı itibara almak zorundadır.

DSİ ve TEK sudan enerji üretimi tesislerinin, etüt, planlama, kurulma, inşa ve işletme işlerinde devamlı işbirliği yapacaklardır.

Her iki idare arasında gerekli koordinasyon Bakanlıkça sağlanır.

BÖLÜM-VI

Müessese, İşletme ve İştirakler

Genel Hükümler

Madde 23 - TEK'e bağlı müesseselerle işletmelerin kuruluşları teşekkülle müesseselerinin birbirleriyle olan münasebetleri, iştiraklerin yapılması ve yönetimleri hakkında 440 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ancak TEK elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri işletmelerini müessese olarak teşkilâtlandırmaya mecbur değildir.

Müessese Personelinin Atanmaları

Madde 24- a) Müessese müdürleri ve varsa müessese müdür yardımcılarının atanmaları ile müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacak üç üyenin seçimi genel müdürün teklifi üzerine teşekkül Yönetim Kurulu kararıyla yapılır.

Yönetim komitesine katılacakların seçiminde müessese faaliyetlerinin hâkim vasfı gözönünde tutularak, çeşitli fonksiyonları temsil eden görevlilerin bir komitede toplanması ilkesine uyulur.

b) Bakanlar Kurulunca belli edilecek müesseselerin yönetim komitelerine katılacak işçi üyeler, 440 sayılı Kanun ve Tüzüğünde belirtilen esaslara göre seçilir.

c) Müessese müdür ile yardımcıları ve yönetim komitesi üyeleri atanma veya seçilme usullerine göre değiştirilebilirler.

d) Müesseselerin diğer personelinin atanmaları teşekkül topluluğuna ait personel yönetmeliğine göre yapılır.

Müessese ve İşletmelerin Gözetimi

Madde 25- TEK kendisine bağlı olan müesseselerle, teşekkül ve müessese işletmeleri çalışmalarını kanun, tüzük ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak yürütmesini gözetmekle görevlidir.

Bu maksatla, gerekli hallerde, müessese ve işletmelerin hesaplarını, işlemlerini tetkik, teftiş ve tahkik ettirebileceği gibi iktisadi mali durum tespitleri de yaptırabilir.

Tahkikatın selâmeti bakımından işten elçektirmeyi gerektiren hususlarda bu işlemin nasıl yürütüleceği, tetkik, teftiş ve tahkike yetkili organların görev ve yetkileri Yönetim Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirtilir.

Müesseselerin, teşekkül Yönetim Kurulu kararı ile yürütülen işlemleri Bakanlıkça da teftiş ve icabında tahkike tabii tutulabilir.

BÖLÜM - VII Çeşitli Hükümler

TEK'in Dışında Elektrik Tesisleri Kurulup İşletilmesi Elektrik Üretimi ve İletimi

Madde 26 - a) Enterkonnekte sisteme bağlanan belediye, köy ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar yeniden üretim ve iletim tesisi kuramazlar.

b) Tesisleri enterkonnekte sisteme bağlı bulunmayan belediyelere, köy ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslara TEK'in mütalâası alınmak şartıyla Bakanlık tarafından elektrik üretimi ve iletimi tesisleri kurmak ve işletmek ruhsatı verilir.

c) Otoprodüktörlere TEK'in mütalâası alınmak suretiyle Bakanlık, elektrik üretim ve iletimi tesisleri kurma ve işletme ruhsatı verebilir.

Dağıtım

Madde 27 - Belediyeler, köyler ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar dağıtım şebekelerini kendi sınırları içerisinde kalmak üzere kendileri kurabilir ve işletebilirler. Ancak kendi yetkili organlarının kararı ve TEK'in idare meclisinin kabulü şartıyla işletmelerini tesisleriyle beraber devir zamanındaki kıymetleri üzerinden TEK'e devredebilirler. Bu tesisler herhangi bir suretle geri verilemez ve devredenler yeniden dağıtım tesisi kuramazlar.

Riayeti Mecburi Şartlar

Madde 28 - Dağıtım tesislerini kendileri kuran ve işleten belediyeler, köyler ve diğer âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar bu tesislerini kurarken ve işletirken aşağıdaki şartlara riayete mecburdurlar:

a) Bakanlık TEK ve ilgililerle birlikte tespit ve Bakanlıkça tasdik edilecek programlara uygun olarak, elektrik dağıtım tesislerini ihtiyaçlara göre ıslahı, takviye ve tevsi etmeye devam etmek,

b) TEK'ten satınaldığı elektrik enerjisi bedellerini TEK ile yapacağı sözleşmeye göre zamanında ödemek ve sözleşme şartlarına uymak.

Bu şartlara uymayan kuruluşların satış hakları Bakanlığın kararı ile kaldırılır ve tesisleri rayiç değeri üzerinden TEK'e devredilir.

(a) Bendindeki şartları yerine getirmek amacıyla belediyeler, köyler ve âmme hüviyetindeki hükmi şahıslar, elektrik satışından elde edecekleri tahmini gelirin % 5'inden az olmayan bir meblâğı her yıl bütçelerine bir fon olarak koymaya mecburdurlar. Adı geçen fon bütçede ayrı bir fasılda gösterilir ve bu meblâğ başka yere harcanmaz.

Belediyelerce Ödenmeyen Enerjiye Ait Belgelerin Resmi Belge Sayılacağı

Madde 29— Satılan elektrik enerjisi bedellerinin ödenmesine dair TEK tarafından alıcıya yapılacak bildiri üzerine, bu bedellerin ödenmemesi halinde, TEK'ce düzenlenen ve alıcının tükettiği enerji miktarlarını ve bedellerini gösteren belgeler, İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinde yazılı belgelerden sayılır.

Hidro - Elektrik Tesislerin Devri

Madde 30— DSİ tarafından inşa edilen hidro-elektrik tesisler maliyet bedeli üzerinden TEK'e devredilir.

Çok maksatlı projelerin enerji maksatlarına düşen maliyet hisselerinin tespiti ile devir muamelelerine ait esaslar bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Haczolunmayan Tesisler

Madde 31— TEK'in tesisleri haczolunamaz.

TEK Tesislerinin Korunması

Madde 32— TEK tesislerini korumakla görevli olanlar bu görevlerini yerine getirmede, genel zabıtaya tanınmış olan hak ve yetkileri kullanırlar. Ancak, bu hak ve yetkileri genel zabıta memurları işe elkoyuncaya kadar sürer. Bu görevliler ve bunların yetkileri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

Sokak, Park, Meydan gibi Yerlerin Aydınlatılması

Madde 33 - Elektrik işletmeleri TEK tarafından yürütülen şehir ve kasabalarda sokak, park, meydan gibi umumi yerlerin aydınlatılması, bunlara ait proje ve tesisler, TEK'le belediyeler arasında düzenlenecek bir anlaşmaya göre, TEK tarafından yapılır.

Kadro

Madde 34— Kadrolar, işletme bütçelerinin ekini teşkil eder. Teşekkül ve teşekküle bağlı işletmelerin kadroları Genel Müdürlükçe; müessese ve müesseselere bağlı işlet-

melerin kadroları müesseselerce hazırlanır. Mevzuat hükümlerine göre üst mercilerin kararlarına bağlı olanlar dışındaki kadrolar işletme bütçeleriyle birlikte yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

Personel Rejimi

Madde 35— TEK ve müesseseleri ile işletmeleri personeli iktisadi Devlet Teşekkülleri personeli rejimine tabidir. Bu konuda yürürlükteki kanun, tüzük ve Bakanlar Kurulu kararları uygulanır.

Madde 36 - DSİ tarafından yapılarak TEK'e devredilen elektrik tesislerinin gümrük ve benzeri resim ve harç muafiyetleri aynen devam eder. Barajlar ve enerji nakil hattı direkleri bina vergisinden muafır.

Kaldırılan ve İstisna Edilen Hükümler

Madde 37 - a) Aşağıdaki hükümler yürürlükten kaldırılmıştır :

1. 2805 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi (D) fıkrası ile 6 inci maddesi,
2. 2819 sayılı Kanunun bu kanuna aykırı olan hükümleri,
3. 6200 sayılı Kanununun 28 inci maddesi (E) fıkrası,

b) Aşağıdaki hükümlerin bu kanuna muhalif olanları yürürlükten kaldırılmıştır:

1. 2805 sayılı Kanununun 7 ve 9 uncu maddeleri ile 8 inci maddesinin (C) fıkrası,
2. 6200 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinin enerji satışına dair hükmü,
3. 4483 sayılı Kanun,
4. 1580 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi (4/A) bendi ile aynı maddenin 5 inci fıkrası,
5. 7116 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinin (F) fıkrası,
6. 6973 sayılı Kanun ile bu kanuna bazı maddeler eklenen 7347 sayılı Kanun,
7. 3645,3481 ve 4762 sayılı kanunlar,
8. 4325 sayılı Kanun ile bu kanunu değiştiren 7004 sayılı Kanun.

c) Aşağıdaki hükümler "TEK"e uygulanmaz:

6973 sayılı Kanununun 7347 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin (C) fıkrasının (2/a), (2/b) ve 3 üncü bendi.

BÖLÜM -v m Geçici Hükümler

TEK'e Devredilecek Tesisler

Geçici Madde 1- a) Etibankın enerji grubu her türlü hak ve vecibeleri ve mukayyet değerleri üzerinden bütün aktif ve pasifleri,

b) Otoprodüktör tesisleri hariç olmak üzere Etibanka ait bütün elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri, bunlarla

ilgili taşınır ve taşınmaz mallar ve TEK'in faaliyet konularına giren işletmelerdeki hisseleri mukayyet değerleri üzerinden taahhütleri de dahil olmak üzere her türlü hak ve vecibeleri,

c) Otoprodüktör tesisleri hariç olmak üzere, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait bütün elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisleri ile bunlarla ilgili taşınır ve taşınmaz mallar, 30 uncu madde esasları dahilinde tespit edilecek maliyetlerden Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş amortisman miktarları düşülerek elde edilecek bedeller üzerinden her türlü hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devredilir.

d) Etibank ve DSİ'den TEK'e mukayyet değerleri ile devrolunan varlıklar, 440 sayılı Kanun gereğince, makul değerleri yansıtacak şekilde yeniden değerlendirilir.

Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e Devredilecek Tesisler

Geçici Madde 2- a) Belediyelere ve belediyelerce kurulan kurum, birlik ve ortaklıklar ile özel bir kanunla kurularak işletilmesi belediyelere bırakılan veya belediyelere bağlanan elektrik idarelerine ait üretim ve iletim tesisleri, (Zaruri hallerde TEK'in mütalâası alınmak suretiyle Bakanlıkça verilecek özel izinli iletim ve üretim tesisleri hariç.)

b) İller Bankasına ait üretim ve iletim tesisleri,

Devir sırasındaki kıymetler üzerinden bütün hak ve vecibeleri ile birlikte TEK'e devrolunur. Bu devirler Bakanlıkça onaylanacak program gereğince bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 2 yıl içinde tamamlanır. Ancak, henüz inşası bitirilmemiş tesisler, bu süreye bakılmaksızın kesin kabulü yapılarak tamamlanmalarından sonra devrolunur.

Geçici madde 3— Belediyeler ve İller Bankasından TEK'e devrolunan tesislerin bedellerinin ödeme şekli aşağıda belirtilmiştir:

a) Tesisleri TEK'e devrolunan belediyelerin İller Bankasına olan ve 691 sayılı Kanunla konsolide edilmiş bulunan borçları sebebiyle Hazineye karşı doğan taahhütlerine mahsup edilmek suretiyle ödenir. Bakiye borç hakkında da (b) fıkrası hükmü uygulanır. Bu ödeme şekli, 691 sayılı Kanuna göre konsolide edilmiş borçları ile bu kanunun yürürlüğe girmesine kadar doğacak borçlar için uygulanır.

b) Hazineye borçlu olmayan belediyelerin TEK'e devredilecek tesislerinin bedelleri bu belediyelere Hazine tarafından nakden ve bütçe ile belli edilecek yıllık taksitler halinde ödenir. Ancak, Hazinesinin alacaklı bulunduğu genel ve katma bütçeli idareler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve diğer kamu teşebbüslerine bu belediyelerin borçlu olmaları halinde bu ödemeler Hazinece mahsubat yapılır.

c) Belediyelerin İller Bankasına olan fon borcu da Hazine tarafından yılda en çok 12 milyon lira tutarında taksitler halinde bütçeye konulacak ödeneklerle İller Bankasına nakden ödenir.

d) İkizdere Santralının TEK'e devri sebebiyle İller Bankasına olan borç her yıl bütçeye konulacak ödeneklerle nakden ödenir. Ancak bu tesis için bütçeden yapılmış olan ödemeler bu borçtan indirilir.

e) Devredilecek tesislerin inşası ile ilgili olarak Devletçe yapılmış olan hibeler, tespit edilecek kıymetlerden düşülmür.

Geçici madde 4— Etibank nezdinde mevcut Enerji Grubu borçlu hesabının devir tarihindeki bakiyesi Etibankça Hazine borçlu hesabına, buna karşılık kurumca bu meblâğda Hazinesin ödenmiş sermaye hesabına aktarılır. Etibankça Hazine borçlu cari hesabına kaydolunan meblâğ, 1971 yılından itibaren 10 yıl vadeli ve % 5 faizli Devlet tahvilleri verilmek suretiyle 20 eşit taksit halinde tasfiye edilir. Maliye Bakanlığı bu borcu gerektiğinde erken ödemeye yetkilidir.

Geçici 1 ve 2 nci maddelere göre TEK'e devredilecek varlıkların tespiti ve devir bilançosunun düzenlenmesine ait işler her defasında Bakanlık, Maliye Bakanlığı, ilgili kurum ve belediye ile TEK tarafından seçilecek birer üyeden kurulu bir kurul tarafından yapılır.

Bu kurul kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, en geç 6 ay içerisinde yapılacak devir yönetmeliğine göre çalışır.

Bu yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Maliye, İçişleri ve İmar ve İskân Bakanlıkları tarafından hazırlanır.

TEK'e Gececek Personel

Geçici madde 5— a) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Etibankın Enerji Grubu personeli ile Etibankın elektrikle ilgili işlerde çalışan bütün personeli yeni bir tayin işlemine lüzum kalmadan ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere, TEK'e geçer.

b) Bu kanunun geçici 1 inci ve 2 nci maddeleri gereğince belediyeler, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü ve İller Bankasından TEK'e devrolunacak personel, TEK ile bu kuruluşların her biri tarafından müştereken tespit olunur. Tespit olunan bu personel, listeleri TEK'in Yönetim Kurulunca onanmakla ayrıca bir tayin işlemine lüzum kalmadan ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere TEK'e geçer.

İmtiyaz Hakları

Geçici madde 6- Bu kanunun yayınlanmasından önce

belediye elektrik işletmelerine intikal etmiş bulunan imtiyaz hakları, vecibeleri ve tesisleri bu işletmelerin devri ile; Devletçe verilmiş imtiyaz sahibi şirketlere ait imtiyaz hukuk ve vecibeleri ve tesisleri, imtiyaz sözleşmesinin herhangi bir suretle sona ermesi halinde TEK'e geçer.

Geçici madde 7— Elektrik imtiyazı mevcut bölgelerde, imtiyaz hukuku mahfuz kalmak kaydıyla, imtiyaz sahibi tarafından karşılanmayan elektrik ihtiyacı, yapılan masrafları imtiyazlı şirketten tahsil edilmek kayıt ve şartı ile Devlet adına TEK tarafından doğrudan doğruya karşılanır.

Vergi, Resim ve Harç Muafiyeti

Geçici madde 8— Bu kanunun uygulanması sebebiyle yapılacak, devir, tescil ve diğer işlemler her türlü vergi, resim harç ve mali mükellefiyetten müstesnadır.

TEK'in tik Hesap Dönemi

Geçici madde 9— Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten aynı yılın sonuna kadar olan süre, TEK'in ilk hesap dönemidir.

Devrolunacak Dosya, Evrak ve Demirbaşlar

Geçici madde 10— Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte geçici 1 ve 2 nci maddelerinin uygulanması dolayısıyla TEK'e devrolunacak idare, kuruluş, kurum ve işletmelerin bu kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen işlerle ilgili her türlü dosya ve evrakı geçici 1 ve 2 nci maddelerdeki süreler içinde TEK'e devrolunur.

Geçici madde 11 - Ürettiği, imal ettiği veya işlediği malda ton başına ortalama 2 000 kilovat saatten fazla elektrik enerjisi kullanan yerlerde münhasıran bu maksatla kullanılan elektrik enerjisi ile genel ve katma bütçeden tahsisat alan resmi dairelerin ve elektrik istihsal ve tevzi kuruluşlarının doğrudan doğruya elektrik üretimi ve iletimi için sarf ve istihlâk ettikleri elektrik muaf olmak üzere, Türkiye'de sarf ve istihlâk edilen elektriğin beher Kwh'inde 1 kuruşluk köy elektrifikasyonu payı alınır ve bu paylar köy elektrikleştirilmesi fonunda toplanır.

Kanunun Yürürlüğe Girmesi

Madde 38 - Bu kanunun TEK'in Yönetim Kurulu üyelerinin Genel Müdür ve yardımcılarının atanmalarına ait hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinden 3 ay sonra yürürlüğe girer.

Kanunun Yürütülmesi

Madde 39 - Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.